

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10

MÔN: NGŨ VĂN – BẮC KẠN NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

Đất nước
có thể đó là một chú dê mèn
gọi mùa thu về chập chờn ngoài cửa lớp
là trái bồ kết để em gội tóc
thơm hoài trong hơi thở buổi tự tình
có thể là một sáng bình minh
chú gà gáy chùng chình trong gió sớm
đường đi học có cu cườm và bướm
cũng bay theo ánh nắng mặt trời lên
đất nước là cây cỏ không tên
những Vô Danh đối đầu cùng giông bão
chân lấm tay bùn làm ra lúa gạo
là đêm trăng bên cái giếng đầu làng
em khua gầu làm vỡ ánh trăng tan
năm ấy tôi mới vừa mười bảy tuổi
sáng đầu thu trước sân nhà rưng đầy hoa bưởi
tôi đưa tay hứng lấy mối tình đầu.

(Trích Định nghĩa về Đất Nước, Lê Minh Quốc, in trong tập Tôi vẽ mặt tôi, Nxb Văn hóa - Thông tin, 1994)

Câu 1. Xác định thể thơ được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2. Theo tác giả đất nước có thể là những gì?

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ ẩn dụ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: đất nước là cây cỏ không tên/những Vô Danh đối đầu cùng giông bão.

Câu 4. Tác giả đã bộc lộ tình cảm gì đối với đất nước qua đoạn trích?

Câu 5. Thông điệp có ý nghĩa nhất đối với bản thân em sau khi đọc đoạn trích là gì?

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) phân tích nét đặc sắc trong cách định nghĩa về đất nước của tác giả trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bàn về giải pháp khắc phục lối sống vô cảm của một bộ phận giới trẻ hiện nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT
THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0,5 điểm)	Thể thơ tự do
	Câu 2. (0,5 điểm)	Theo tác giả, đất nước có thể là: <i>một chú dế mèn, trái bồ kết, sáng bình minh, cây cỏ không tên, đêm trăng bên cái giếng đầu làng</i>
	Câu 3. (1,0 điểm)	- BPTT ẩn dụ: “cây cỏ không tên”, “những Vô Danh đối đầu cùng giông bão” - Tác dụng: + Gợi hình ảnh những con người bình dị, vô danh và ca ngợi sự hi sinh thầm lặng của họ vì đất nước. + Khẳng định đất nước được làm nên từ bao đóng góp không tên tuổi. + Thể hiện niềm tự hào và lòng biết ơn sâu sắc với nhân dân
	Câu 4. (1,0 điểm)	Tình cảm yêu mến, tự hào và biết ơn sâu sắc đối với đất nước.
	Câu 5. (1,0 điểm)	Gợi ý: - Đất Nước là những gì gần gũi, thân thuộc - Đất Nước là sự cống hiến thầm lặng của những con người có tên và không tên. - Niềm tự hào về Đất Nước trong quá khứ và hiện tại. - Niềm tin vào một Đất Nước vẫn trường tồn và tươi đẹp hơn trong tương lai.
	Câu 1.	1. Mở đoạn

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	(2,0 điểm)	– Giới thiệu khái quát về đoạn trích: Trích từ bài thơ "Định nghĩa về Đất Nước" của Lê Minh Quốc. – Nêu khái quát vấn đề cần phân tích: Cách định nghĩa đất nước bằng hình ảnh giản dị, đời thường nhưng sâu sắc. 2. Thân đoạn - Tác giả không định nghĩa đất nước bằng những khái niệm to lớn, mà bằng hình ảnh thân quen, gần gũi như: chiếc chổi đót, chần bông, quả bầu, bát cơm, giếng nước, hoa bưởi... -> đất nước gắn bó với đời sống hằng ngày, với từng kỷ niệm, từng con người cụ thể. - “những Vô Danh đôi đầu cùng giông bão”: đất nước còn được tác giả định nghĩa qua sự hi sinh thầm lặng của những con người vô danh -> tôn vinh công lao, sự đóng góp âm thầm mà vĩ đại của nhân dân. - Giá trị nghệ thuật: + Giọng thơ trầm lắng, tha thiết. + Sử dụng nhiều hình ảnh ẩn dụ, liệt kê, gần gũi với đời sống thường ngày. + Ngôn ngữ giản dị nhưng giàu sức gợi. 3. Kết đoạn - Khẳng định lại vấn đề: Đó là cách định nghĩa gần gũi, xúc động và sâu sắc về đất nước. - Nêu cảm nhận: Gợi cho người đọc lòng yêu nước, tự hào và ý thức gìn giữ những giá trị văn hóa, truyền thống.
	Câu 2. (4,0 điểm)	1. Mở bài - Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: <i>giải pháp khắc phục lối sống vô cảm của một bộ phận giới trẻ hiện nay</i> 2. Thân bài a. Giải thích - Vô cảm là thái độ lạnh lùng, thờ ơ, vô cảm, không quan tâm đến mọi người, mọi vật xung quanh. Bên cạnh đó, vô cảm còn là sự không rung cảm trước nỗi đau khổ, bất hạnh của người khác, của đồng loại. Người sống vô cảm là người

		ích kỉ, hẹp hòi, lạnh lùng, chúng ta không nên sống theo lối sống này. b. Thực trạng - Chỉ quan tâm đến bản thân, thờ ơ với mọi người và mọi việc xung quanh. - Khó đồng cảm, đứng đưng trước nỗi đau người khác, thường không sẵn sàng giúp đỡ. - Sống tách biệt tập thể, khi gặp khó khăn dễ rơi vào cô lập. - Dẫn chứng: HS đưa ra dẫn chứng phù hợp c. Nguyên nhân - Do cách sống vị kỷ của mỗi con người, thờ ơ với tất cả mọi thứ xung quanh. - Do nhịp sống, guồng quay hối hả, đầy tốc độ của xã hội thời hiện đại. - Tính chất của cuộc sống mang tính chất “đô thị hóa”, văn hóa làng xã ngày một mai một dần, cái khái niệm gọi là “tắt lửa tối đèn” cũng mất dần đi. d. Tác hại của việc sống vô cảm: - Làm mai một các giá trị đạo đức như tình yêu thương, lòng nhân ái, sự sẻ chia. - Gây rạn nứt các mối quan hệ trong gia đình, bạn bè, xã hội. - Tạo nên xã hội lạnh lùng, vô tâm, thiếu sự kết nối giữa con người với nhau. - Kìm hãm sự phát triển nhân cách, khiến con người trở nên ích kỷ, thờ ơ với mọi thứ xung quanh. e. Giải pháp - Nhà trường và gia đình cần chú trọng dạy trẻ biết yêu thương, sẻ chia, đồng cảm với người khác thông qua các môn học, hoạt động trải nghiệm, câu chuyện thực tế. - Khuyến khích giới trẻ tham gia các chương trình từ thiện, hiến máu, bảo vệ môi trường, giúp đỡ người khó khăn... để học cách quan tâm và sống vì cộng đồng. - Gia đình, nhà trường và xã hội cần tạo ra một môi trường đầy tình yêu thương, tôn trọng và gắn kết, từ đó nuôi dưỡng cảm xúc tốt đẹp trong giới trẻ.
--	--	---

		- Hướng dẫn giới trẻ tiếp cận thông tin nhân văn, tích cực trên mạng, tránh xa các nội dung độc hại, bạo lực gây chai sạn cảm xúc. - Tôn vinh những tấm gương biết hy sinh, yêu thương, giúp đỡ người khác để lan tỏa cảm hứng sống tử tế trong cộng đồng. - Phản đề: Trong xã hội vẫn còn rất nhiều người có tâm lòng nhân hậu, sống tình nghĩa, biết yêu thương chia sẻ, giúp đỡ mọi người. 3. Kết bài - Khẳng định lại vấn đề - Liên hệ bản thân
--	--	--